UNIONIN TUOMIOISTUIMEN MÄÄRÄYS (kahdeksas jaosto)

14 päivänä tammikuuta 2010 *

Asiassa C-112/09 P,

jossa on kyse Euroopan unionin tuomioistuimen perussäännön 56 artiklaan perustuvasta valituksesta, joka on pantu vireille 20.3.2009,

Sociedad General de Autores y Editores (SGAE), kotipaikka Madrid (Espanja), edustajinaan abogado R. Allendesalazar Corcho ja abogado R. Vallina Hoset,

valittajana,

ja jossa vastapuolena on

Euroopan komissio,

vastaajana ensimmäisessä oikeusasteessa,

* Oikeudenkäyntikieli: espanja.

UNIONIN TUOMIOISTUIN (kahdeksas jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja C. Toader sekä tuomarit K. Schiemann (esittelevä tuomari) ja L. Bay Larsen,

julkisasiamies: J. Kokott,
kirjaaja: R. Grass,

kuultuaan julkisasiamiestä,

on antanut seuraavan

määräyksen

1 Sociedad General de Autores y Editores (SGAE) vaatii valituksessaan kumoamaan yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen asiassa T-456/08, SGAE vastaan komissio, 13.1.2009 antaman määräyksen (jäljempänä valituksenalainen määräys), jolla ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin jätti tutkimatta tutkittavaksi ottamisen edellytysten selvän puuttumisen vuoksi sen nostaman kanteen, jossa vaadittiin kumoamaan EY 81 artiklan ja ETA-sopimuksen 53 artiklan mukaisesta menettelystä 16.7.2008 tehty komission päätös K(2008) 3435 lopullinen (asia COMP/C2/38.698 – CISAC, jäljempänä riidanalainen päätös), koska kyseinen kanne oli nostettu määräajan päättymisen jälkeen.

Asian tausta ja oikeudenkäynti ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa

2 Valittaja on tekijänoikeuksien yhteisvalvontajärjestö, jonka kotipaikka on Espanjassa.

3 Sille annettiin 23.7.2008 päivätyllä kirjeellä tiedoksi riidanalainen päätös, joka koskee yhteistoimintajärjestelyä ehdoissa, joita sovelletaan yhteisvalvontajärjestöjen hallinnoidessa musiikkiteosten julkista esittämistä koskevia oikeuksia ja myöntäessä vastaavia lisenssejä; järjestely koskee sellaisia vastavuoroisuussopimuksissa olevia liittymistä koskevia rajoituksia, jotka sisältyvät Confédération internationale des sociétés d'auteurs et compositeursin (tekijänoikeusjärjestöjen kansainvälinen kattoorganisaatio) mallisopimuksiin, tai tällaisten liittymisrajoitusten soveltamista käytännössä.

4 Valittaja nosti riidanalaisesta päätöksestä kanteen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen kirjaamoon 6.10.2008 saapuneella faksilla. Alkuperäinen kanne toimitettiin ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen kirjaamoon 9.10.2008.

5 Valittajalle ilmoitettiin 15.10.2008 päivätyllä ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen kirjaajan kirjeellä, että sen kannetta riidanalaisesta päätöksestä ei ollut nostettu EY 230 artiklassa määrätyssä määräajassa, minkä jälkeen valittaja vetosi 27.10.2008 päivätyssä kirjeessään anteeksiannettavaan erehdykseen ja pyysi, että asiassa poikettaisiin määräaikoja koskevista määräyksistä.

6 Se totesi erityisesti laskeneensa kanteen nostamisen määräajan alkaen 24.7.2008, joka oli riidanalaisen päätöksen vastaanottamista seuraava päivä, ja päätyneensä johtopäätökseen, että kyseinen määräaika päättyisi 4.10.2008. Koska tuo päivä oli lauantai, se katsoi, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen työjärjestyksen 101 artiklan 2 kohdan mukaisesti kyseinen määräaika olisi päättynyt seuraavana arkipäivänä eli maanantaina 6.10.2008.

7 Valittaja tulkitsi tässä tarkoituksessa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen työjärjestyksen 101 artiklan 1 kohdan a ja b alakohtaa ja 2 kohtaa ja tukeutui määräaikojen laskutapaan, jonka Euroopan komissio mainitsi määräaikoihin, päivämääriin ja määräpäiviin sovellettavista säännöistä 3.6.1971 annetun neuvoston asetuksen (ETY, Euratom) N:o 1182/71 (EYVL L 124, s. 1) 3 artiklan 1 ja 2 kohdan osalta menettelyssä, joka johti riidanalaisen päätöksen antamiseen. Koska edellä mainitun määräyksen ja säännöksen sisältö on olennaisesti täysin sama, valittaja päätteli komission toteaman laskutavan perusteella virheellisesti, että yhteisön oikeudessa määräajat on aina laskettava samalla tavalla eli siten, että määräaikaan lisätään yksi päivä, koska tiedoksiantopäivää ei otetaan mukaan laskentaan. Tämä virhe oli syynä sille, että kanne toimitettiin määräajan päättymisen jälkeen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimeen.

8 Lisäksi valittaja pyrki varmistamaan laskutapansa oikeellisuuden ottamalla yhteyttä komissioon saadakseen kirjallisen vahvistuksen riidanalaisen päätöksen tiedoksiantopäivästä. Saatuaan tämän kirjallisen vahvistuksen se otti myös yhteyttä ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen kirjaamoon, jotta tämä vahvistaisi, pitikö sen laskema määräaika paikkansa. Sille vastattiin, ettei sen kysymykseen ollut mahdollista vastata.

Valituksenalainen määräys

9 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin jätti valituksenalaisessa määräyksessä kanteen tutkimatta sillä perusteella, että sitä ei ollut nostettu sille varatussa määräajassa.

10 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin totesi aluksi, että kanne oli nostettu liian myöhään, ja täsmensi, että EY 230 artiklan viidennen kohdan ja ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen työjärjestyksen 101 artiklan 1 kohdan a ja b alakohdan

ja saman artiklan 2 kohdan sekä 102 artiklan 2 kohdan mukaan kyseisen kanteen nostamisen määräaika oli alkanut kulua 24.7.2008 ja päättynyt 3.10.2008, pitkien etäisyyksien vuoksi annettu määräaika mukaan luettuna.

11 Viitattuaan anteeksiannettavaa erehdystä koskevaan yhteisöjen tuomioistuinten oikeuskäytäntöön ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin hylkäsi tämän jälkeen valituksenalaisen määräyksen 19–21 kohdassa kantajan väitteet, jotka perustuivat tällaisen virheen olemassaoloon, ja totesi seuraavaa:

”19 Esillä olevassa asiassa ei voida kuitenkaan katsoa, että kyseessä olisi anteeksiannettava erehdys, koska ensinnäkin laskettaessa kanteen nostamisen määräaikaa kantaja ei ole soveltanut työjärjestyksen 101 artiklan 1 kohdan a ja b alakohtaa sen selvän sanamuodon mukaisesti vaan tulkintaa, jonka toinen toimielin on tehnyt toisesta säännöksestä, jonka sanamuoto on erilainen, joka sisältyy toiseen säädökseen ja jota sovelletaan tuossa toisessa toimielimessä käydyssä menettelyssä. On katsottava, ilman että valittaja olisi väittänyt näin, että kyseinen toimielin eli ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin ei ole toiminnallaan kannustanut kantajaa toimimaan tällä tavoin.

20 Toiseksi esillä olevassa asiassa sovellettava määräaikoja koskeva säännöstö on selvä eikä siihen liity erityisiä tulkintaa koskevia vaikeuksia – –

21 Kolmanneksi kantaja ei ole toiminut huolellisesti erityisesti, kun se on pyytänyt ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen kirjaamolta vahvistusta laskemastaan määräajasta kanteen nostamiseksi asetetussa määräajassa. Kirjaamon virkamiesten tehtäviin ja toimivaltaan ei näet kuulu lausua määräajan laskemisesta kanteen nostamista varten – –”

Valittajan vaatimukset

12 Valittaja vaatii valituksessaan unionin tuomioistuinta

– toteamaan, että käsiteltävä valitus voidaan ottaa tutkittavaksi ja että se on perusteltu, ja kumoamaan valituksenalaisen määräyksen

– toteamaan, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa nostettu kanne voidaan ottaa tutkittavaksi, ja palauttamaan asian ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimelle, jotta se tutkii asian asiasisällön, ja

– velvoittamaan komission korvaamaan valituksesta aiheutuneet oikeudenkäyntikulut.

Valitus

13 Työjärjestyksen 119 artiklassa määrätään, että jos valituksen tutkittavaksi ottamisen edellytykset selvästi puuttuvat tai jos valitus on selvästi perusteeton, unionin tuomioistuin voi milloin tahansa esittelevän tuomarin kertomuksen perusteella julkisasiamiestä kuultuaan hylätä valituksen perustellulla määräyksellä aloittamatta suullista käsittelyä ja tarvittaessa antamatta valitusta tiedoksi vastapuolelle.

14 Esillä olevassa asiassa unionin tuomioistuin katsoo saaneensa asiakirja-aineistosta riittävästi tietoja voidakseen hylätä valituksen selvästi perusteettomana tällaisella perustellulla määräyksellä.

Valittajan väitteet

15 Valittaja esittää valituksensa tueksi kolme valitusperustetta.

16 Ensimmäisellä perusteellaan valittaja väittää, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on valituksenalaisen määräyksen 19 kohdassa katsonut olevansa anteeksiannettavaa erehdystä koskevassa oikeuskäytännössä tarkoitettu ”asianomainen toimielin” eli toimielin, jonka toiminta on saanut aikaan erehdyksen. Tästä oikeuskäytännöstä käy kuitenkin selvästi ilmi, että tällainen asianomainen toimielin on aina riidanalaisen toimen toteuttanut toimielin eli nyt käsiteltävässä asiassa komissio.

17 Toisella perusteellaan valittaja väittää, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on jättänyt huomiotta sen, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen työjärjestyksen 101 artiklan 1 kohtaa ja asetuksen N:o 1182/71 3 artiklaa on tulkittava yhdenmukaisesti. Valittajan mukaan ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on valituksenalaisen määräyksen 19 kohdassa virheellisesti katsonut, ettei komission kyseisestä 3 artiklasta tekemällä tulkinnalla ollut merkitystä asian kannalta, kun se on todennut, että kyseessä oli ”tulkinta, jonka toinen toimielin on tehnyt toisesta säännöksestä, jonka sanamuoto on erilainen, joka sisältyy toiseen säädökseen ja jota sovellettiin tuossa toisessa toimielimessä käydyssä menettelyssä”. Valittajan mukaan määräajat on laskettava samalla tavalla, olipa kyseessä asetuksen N:o 1182/71 tai ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen työjärjestyksen soveltaminen.

18 Kolmannella perusteellaan valittaja väittää, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on rikkonut anteeksiannettavaa erehdystä koskevaa oikeuskäytäntöä soveltamalla sitä virheellisesti ja liian rajoittavasti. Edellytykset sen toteamiseksi, että kyseessä on anteeksiannettava erehdys, täyttyvät sen mukaan nyt käsiteltävässä asiassa. Se toteaa erityisesti, että yhtäältä kyseessä ovat poikkeukselliset olosuhteet, jotka ovat ratkaisevassa määrin omiaan aiheuttamaan ymmärrettävän sekaannuksen yksityiselle oikeussubjektille, ja että toisaalta se on näyttänyt noudattaneensa kaikkea sitä huolellisuutta, jota edellytetään tavanomaista harkitsevaisuutta noudattavalta henkilöltä.

Unionin tuomioistuimen arviointi asiasta

19 Valittajan esittämiä kolmea valitusperustetta on käsiteltävä yhdessä, koska ne koskevat kaikki sitä, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on katsonut, ettei nyt käsiteltävässä asiassa ole kyseessä anteeksiannettava erehdys.

20 On muistutettava, että kanteen nostamisen määräaikoja koskevien yhteisön säännösten yhteydessä anteeksiannettava erehdys, jonka nojalla näistä määräajoista voidaan poiketa, koskee ainoastaan poikkeuksellisia olosuhteita, joissa on erityisesti kyse siitä, että asianomainen toimielin on menetellyt tavalla, joka on yksinään tai ratkaisevassa määrin omiaan aiheuttamaan ymmärrettävän sekaannuksen vilpittömässä mielessä olevalle yksityiselle oikeussubjektille, joka on noudattanut kaikkea sitä huolellisuutta, jota edellytetään tavanomaista harkitsevaisuutta noudattavalta henkilöltä (ks. erityisesti asia C-195/91 P, Bayer v. komissio, tuomio 15.12.1994, Kok., s. I-5619, 26 kohta). Näiden säännösten tiukka soveltaminen vastaa oikeusvarmuuden vaatimuksia sekä tarvetta välttää oikeudenhoidossa kaikkea syrjintää ja mielivaltaista kohtelua (ks. vastaavasti asia 42/85, Cockerill-Sambre v. komissio, tuomio 26.11.1985, Kok., s. 3749, 10 kohta; asia C-239/97, Irlanti v. komissio, määräys 7.5.1998, Kok., s. I-2655, 7 kohta ja asia C-242/07 P, määräys 8.11.2007, Kok., s. I-9757, 16 kohta).

21 On todettava, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin ei ole soveltanut tätä oikeuskäytäntöä virheellisesti eikä liian rajoittavasti. Se on perustellusti katsonut, että nyt käsiteltävässä asiassa ei voida katsoa, että kyseessä olisi anteeksiannettava erehdys.

22 On totta, kuten valittaja on korostanut perustellusti valituksessaan, että tuossa oikeuskäytännössä tarkoitettu ”asianomainen toimielin” on riidanalaisen toimen toteuttanut toimielin eli nyt käsiteltävässä asiassa komissio.

23 On kuitenkin todettava, että se ei ole menetellyt tavalla, joka on yksinään tai ratkaisevassa määrin ollut omiaan aiheuttamaan ymmärrettävän sekaannuksen

vilpittömässä mielessä olevalle yksityiselle oikeussubjektille, joka on noudattanut kaikkea sitä huolellisuutta, jota edellytetään tavanomaista harkitsevaisuutta noudattavalta henkilöltä.

24 Kuten ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on perustellusti katsonut valituksenalaisen määräyksen 19 ja 20 kohdassa, sen työjärjestyksen 101 artiklan 1 kohdan a ja b alakohdan sanamuoto on selvä eikä siihen liity erityisiä tulkintaa koskevia vaikeuksia. Tämän määräyksen soveltamiseksi tavanomaista harkitsevaisuutta noudattavan toimijan ei näin ollen ollut tarpeen soveltaa komission mistään toisesta samankaltaisesta säännöksestä, kuten asetuksen N:o 1182/71 3 artiklasta, tekemää tulkintaa.

25 Sillä, onko ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen työjärjestyksen 101 artiklaa ja asetuksen N:o 1182/71 3 artiklaa tulkittava samalla tavalla, ei näin ollen ole merkitystä kyseisen kanteen nostamisen määräajan määrittämisen kannalta. Siispä on todettava, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin ei ole tehnyt virhettä jättäessään tämän kysymyksen tutkimatta.

26 Joka tapauksessa on niin, että tavanomaista harkitsevaisuutta noudattava toimija ei olisi valinnut ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen työjärjestyksen selvää contra legem -tulkintaa, joka on johdettu komission toisesta asetuksesta tekemästä tulkinnasta, varmistamatta ainakin tästä tulkinnasta seuraavan laskelman paikkansapitävyyttä.

27 Tässä yhteydessä valittaja ei voi asianmukaisesti väittää, että yritettyään turhaan saada vahvistusta laskutavalleen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen kirjaamolta se oli noudattanut kaikkea sitä huolellisuutta, jota edellytetään tavanomaista harkitsevaisuutta noudattavalta henkilöltä. Kuten ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on todennut valituksenalaisen määräyksen 21 kohdassa, kirjaamon virkamiesten tehtäviin ja toimivaltaan ei kuulu lausua määräajan laskemisesta kanteen nostamista varten.

28 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin ei myöskään ole tehnyt virhettä katsoessaan valituksenalaisen määräyksen 19 kohdassa, että se ei ollut toiminnallaan kannustanut kantajaa laskemaan virheellisesti kanteen nostamisen määräaikaa.

29 Vaikka ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin ei olekaan edellä tämän määräyksen 20 kohdassa mainitussa oikeuskäytännössä tarkoitettu ”asianomainen toimielin”, on korostettava, että anteeksiannettava erehdys voi johtua kaikentyyppisistä poikkeuksellisista olosuhteista. Anteeksiannettava erehdys voi näin ollen johtua tuomioistuimen omasta menettelystä, joka on omiaan aiheuttamaan sekaannuksen yksityiselle oikeussubjektille. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin ei näin ollen ole tehnyt minkäänlaista virhettä tutkiessaan lyhyesti tällaista mahdollisuutta.

30 Kaiken edellä esitetyn perusteella valittajan esittämät kolme valitusperustetta on hylättävä, ja näin ollen valitus on hylättävä kokonaisuudessaan.

Oikeudenkäyntikulut

31 Työjärjestyksen 69 artiklan 1 kohdassa, jota työjärjestyksen 118 artiklan nojalla sovelletaan muutoksenhakuun, määrätään, että oikeudenkäyntikuluja koskeva ratkaisu annetaan määräyksessä, jolla asian käsittely päätetään.

32 Kun esillä oleva määräys on annettu ennen valituksen tiedoksiantoa vastapuolelle ja ennen kuin tälle on näin ollen syntynyt kustannuksia, on riittävää päättää, että valittaja vastaa omista oikeudenkäyntikuluistaan.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (kahdeksas jaosto) on määrännyt seuraavaa:

1) Valitus hylätään.

2) Sociedad General de Autores y Editores (SGAE) vastaa omista oikeudenkäyntikuluistaan.

Allekirjoitukset